

STELTENLOPEN IN MERCHTEM

Joscha van Bree - Merchtem op stelten

Zowel in Merchtem, Peizegem als in het gehucht Langevelde leeft het steltenlopen sterk onder de inwoners. Het bijzondere aan het Merchtemse steltenlopers is dat ze zich voortbewegen op stelten die niet aan hun voeten (of lichaam) gebonden zijn. De hoogte van de stelten varieert van 1 tot 4 meter.

Het is een waar familiegebeuren: ouders leren hun kinderen op jonge leeftijd steltenlopen. Of ouders volgen hun kinderen, die samen met schoolkameraadjes steltenlopen.

Hoewel steltenlopen een universeel verplaatsingsmiddel en een spel is, zijn de Merchtemnaren toch bijzonder fier op hun steltenlopers. Een aantal onder hen is verenigd in de Koninklijke Steltenlopers van Merchtem. De kern van de groep vormen de steltenlopers die van laag (1 meter) tot hoog (4 meter) op stap gaan. Muzikanten begeleiden de steltenlopers en zorgen voor het passende ritme. Vooraan lopen de blokkenloopsters. Per groepjes van drie of vier loopsters zijn hun voeten in blokken of klompen bevestigd op twee evenwijdige glijplanken. Zo konden ze 's winters over bevroren oppervlaktes schrijden.

Kenmerkende choreografische elementen zijn het onder door gaan, waarbij blokkenloopsters, muzikanten en lage steltenlopers onder de hoge stelten door lopen. Een andere typische choreografie is wanneer de steltenlopers ter plaatse in de maat stappen, terwijl blokkenloopsters en muzikanten in twee formaties om hen heen cirkelen. Aan het spel- en volkssportelement herinnert het steltengevecht op stelten van één meter, dat tijdens de Ommegang op de Brusselse Grote Markt haar hoogtepunt bereikt. Bedoeling is om elkaar van de stelten te duwen. Diegene die tot het einde zijn evenwicht kan bewaren, is de winnaar.

GESCHIEDENIS

De geschiedenis van het steltenlopen in de streek rond Merchtem gaat terug tot de middeleeuwen. Vervaardigd uit dennen- of essenhout hebben de huidige stelten nog steeds het uitzicht en de functionaliteiten van hun eeuwenoude voorlopers. Toen tijdens de Tweede Wereldoorlog veel activiteiten verboden waren, begonnen de jongeren en later de volwassenen in Langevelde op stelten te spelen en te vechten.

Bij de bevrijdingsstoet in Merchtem op 6 juni 1945 trokken de inwoners van Langevelde op stelten mee. Een week later volgde de stoet in Wemmel en in 1948 trok de groep voor een eerste keer naar Keulen. Wat begon als een curiosum groeide al snel uit tot een wereldvermaarde folkloregroep, de Koninklijke Steltenlopers van Merchtem, met optredens van de Verenigde Staten tot Vietnam.

Inventaris Vlaanderen

LOCATIE

Merchtem

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

Sport en spel

Ambacht, vakmanschap en techniek

TREFWOORD

#sociaal gebruik #ambacht #techniek

BIJLAGE

- [Aanvraagformulier2018_SteltenlopenMerchtem_.docx.pdf](#)
- [Rapportage_2028_2023_SteltenlopenMerchtem.pdf](#)
- [SWOT_analyse2018_SteltenlopenMerchtem.pdf](#)